

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 533-A SESIUNE PLENARĂ A CESE, 14.3.2018-15.3.2018

Avizul Comitetului Economic și Social European – Un concept durabil din punct de vedere social pentru îmbunătățirea nivelului de trai, pentru relansarea creșterii economice și a ocupării forței de muncă și pentru consolidarea securității cetățenilor în era digitală

[aviz exploratoriu la solicitarea Președinției bulgare]

(2018/C 237/01)

Raportor: **Giulia BARBUCCI (IT-II)**

Solicitarea Președinției bulgare a Consiliului	Scrisoarea din 5.9.2017
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	23.2.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	15.3.2018
Sesiunea plenară nr.	533
Rezultatul votului	187/16/10
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. Toate politicile puse în aplicare de instituțiile europene, naționale și locale ar trebui să țină seama de **factorul durabilității sociale**, la fel cum țin seama de sustenabilitatea economică și de durabilitatea mediului. Propunerile recente cu privire la **dimensiunea socială** a Europei ⁽¹⁾, începând cu documentul de reflecție prezentat de Comisia Europeană, și Pilonul european al drepturilor sociale constituie o oportunitate fără precedent pentru promovarea durabilității măsurilor introduse la nivel european și național în domeniul creșterii favorabile incluziunii, al ocupării forței de muncă și al politicilor sociale. CESE recomandă ca propunerile incluse în programul de lucru actual al Comisiei – inclusiv pachetul privind echitatea socială (*Social fairness package*), inițiativa pentru o impozitare echitabilă a economiei digitale și reformele uniunii economice și monetare (UEM) – să vizeze promovarea durabilității **modelului social european**.

⁽¹⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 145

1.2. Ar trebui realizată o **evaluare** mai exactă a **impactului măsurilor** puse în aplicare în domeniul social în ceea ce privește durabilitatea lor socială, plecând de la sistemele de monitorizare și indicatorii existenți. CESE recomandă instituțiilor să efectueze o evaluare a instrumentelor existente și a celor noi (plecând de la tabloul de bord, anexat la pilon) și să verifice eficacitatea acestora, pentru a putea măsura cu mai multă acuratețe impactul pe care îl au politicile propuse asupra cetățenilor.

1.3. CESE ia notă de preocuparea exprimată de Parlamentul European în Rezoluția sa din 19 ianuarie 2017 referitoare la un pilon european al drepturilor sociale în ceea ce privește necesitatea actualizării standardelor de muncă și sociale existente; în acest sens, Comitetul își va prezenta, în timp util, contribuția la pachetul privind echitatea socială, inclus în Programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2018. Comitetul subliniază, de asemenea, necesitatea unor condiții-cadru pe piețele forței de muncă de natură să sprijine parcursuri profesionale noi și mai variate și să îmbunătățească încadrarea în muncă și standardele aplicabile lucrătorilor în întreaga Europă, indiferent de condițiile lor contractuale, și, totodată, să promoveze o mai mare convergență către condiții mai bune de muncă și de trai; acestea ar contribui, de asemenea, la depășirea disparităților regionale. CESE sprijină recomandarea Parlamentului European potrivit căreia Comisia și partenerii sociali ar trebui să colaboreze pentru a prezenta o propunere de directivă-cadru privind condițiile de muncă decente în toate formele de ocupare a forței de muncă, extinzând standardele minime existente la noile tipuri de relații de muncă.

1.4. CESE recunoaște că există o legătură clară între **competitivitate, productivitate și durabilitatea socială**: toți actorii trebuie să își ia angajamentul de a promova o **creștere favorabilă incluziunii** și, în același timp, de a crea condiții favorabile pentru mediul de afaceri, în vederea creării de locuri de muncă mai multe și de mai bună calitate. Munca rămâne principalul factor în ceea ce privește crearea de bunăstare și bogăție; cu toate acestea, trebuie restabilit principiul conform căruia unica modalitate de a crea o societate mai echitabilă constă în generarea unei creșteri economice și a unor locuri de muncă mai durabile și favorabile incluziunii, în scopul de a asigura cetățenilor **condiții de muncă decente, salarii și pensii corespunzătoare și posibilitatea de a-și exercita drepturile**. Competitivitatea, productivitatea și drepturile lucrătorilor sunt principii care trebuie să fie din nou armonios interconectate în elaborarea politicilor în materie de reglementare a pieței forței de muncă și a drepturilor sociale.

1.5. Comitetul este conștient de faptul că democrația poate fi periclitată în cazul în care cetățenii, încă puternic afectați de efectele măsurilor de austeritate, nu beneficiază de prosperitatea generată de creșterea economică și de productivitatea generată de digitalizare.

1.6. CESE recomandă – așa cum a procedat și în alte avize – să se depună eforturi suplimentare pentru **eliminarea disparităților regionale** în ceea ce privește condițiile de trai și de muncă în Uniunea Europeană. Convergența ascendentă nu ar trebui să fie doar un slogan, ci un principiu transversal, care să fie luat în considerare și integrat în toate politicile Uniunii, îndeosebi în domeniile financiar și economic. Nu va putea exista o integrare adevărată atât timp cât subzistă diferențe atât de mari în rândul cetățenilor europeni în ceea ce privește salariul și exercitarea efectivă a drepturilor sociale. În acest context, un rol esențial revine **fondurilor structurale**, care trebuie să fie orientate tot mai mult către depășirea disparităților regionale.

1.7. CESE salută cu entuziasm inițiativele precum Garanția pentru tineret (*Youth Guarantee*), parcursul de actualizare a competențelor (*Upskilling Pathways*) și strategiile adoptate pentru combaterea șomajului de lungă durată, și invită instituțiile europene și naționale să asigure atât resursele adecvate pentru a facilita și a accelera tranzițiile, cât și o **continuitate a veniturilor într-un mod corespunzător** ⁽²⁾, în special pentru categoriile cele mai defavorizate. De asemenea, CESE recomandă crearea condițiilor adecvate pentru **asigurarea competitivității, a creării de locuri de muncă și a unei tranziții fără sincope de la un loc de muncă la altul** prin intermediul unui sistem de dispozitive de siguranță în materie de protecție socială și al altor măsuri de însoțire, care să ia în considerare nevoile lucrătorilor și ale întreprinderilor.

1.8. CESE recomandă partenerilor sociali să dezvolte un sistem de negociere colectivă favorabil incluziunii la toate nivelurile și îi încurajează să aibă în vedere noi măsuri (inclusiv în cadrul următorului program de lucru al partenerilor sociali europeni), menite să sporească accesul femeilor la locuri de muncă în sectorul digital, pentru a **elimina diferențele de remunerare dintre femei și bărbați**, pentru a proteja cu fermitate **maternitatea**, prin intermediul instrumentelor adecvate, și pentru a crea condiții de **egalitate efectivă între femei și bărbați** pe piața forței de muncă. De asemenea, CESE recomandă instituțiilor de la toate nivelurile, partenerilor sociali și societății civile organizate să elaboreze în mod coordonat acțiuni menite să asigure egalitatea de tratament între bărbați și femei în toate domeniile societății.

1.9. CESE consideră, de asemenea, că durabilitatea socială se bazează pe oportunități echitabile și reale de **învățare pe tot parcursul vieții**, încă din copilărie, în special având în vedere potențiala excludere a unor categorii largi de populație, cauzată de fenomenul de **excluziune digitală**. CESE recomandă ca factorii de decizie să aibă în vedere măsuri menite să reducă deficitul de competențe în domenii-cheie ale economiei digitale, întrucât acestea sunt esențiale pentru excelență și

⁽²⁾ JO C 170, 5.6. 2014, p. 23

pentru sporirea competitivității europene. De asemenea, este esențial să se asigure formarea în materie de competențe digitale pentru persoanele care, în contextul digitalizării, sunt expuse riscului de excluziune în ceea ce privește exercitarea drepturilor lor și accesul la serviciile sociale – în special la cele de bază –, și recomandă partenerilor sociali și instituțiilor ca, în colaborare cu societatea civilă organizată, să adopte măsuri rapide în acest sens. Este de datoria autorităților publice de la toate nivelurile să garanteze că există o infrastructură digitală adecvată și că aceasta duce la sporirea incluziunii, pentru a depăși eventualele disparități dintre teritorii și medii.

2. Conceptul de durabilitate socială în era digitalizării și a globalizării

2.1. Prezentul aviz exploratoriu urmărește să analizeze tema durabilității sociale printr-o abordare holistică, pornind de la definiția acesteia și mergând până la implicațiile acțiunii politice în domeniile social, economic și al muncii.

2.2. Efectele **globalizării**, consecințele grave ale **crizei economice**, **rata natalității în scădere** și, prin urmare, **îmbătrânirea populației europene**, precum și **scăderea creșterii economice**, care caracterizează economiile din majoritatea țărilor din Uniunea Europeană, sunt elemente care joacă un rol esențial în identificarea problemelor sociale actuale.

2.3. De fapt, numeroși indicatori socioeconomiți arată clar că politicile instituite, în special, la nivel european și național pentru depășirea crizei au încercat, pe de o parte, să stăvilească instabilitatea generată de factori globali, dar au **amplificat**, pe de altă parte, adesea, **inegalitățile** și au creat **noi dezechilibre** – inclusiv din punct de vedere geografic – între clasele sociale, între femei și bărbați și între generații. Prin urmare, este necesar ca instituțiile să acționeze la toate nivelurile, în cooperare cu partenerii sociali și cu societatea civilă organizată, pentru a propune politici bazate pe măsuri menite să corecteze aceste dezechilibre și inegalități, în principal prin crearea de noi locuri de muncă, printr-o creștere susținută și mai favorabilă incluziunii.

2.4. Conceptul de durabilitate are trei componente esențiale: **durabilitatea mediului, sustenabilitatea economică și durabilitatea socială**. Aceste trei componente sunt incluse în tratatele europene și se reflectă, la rândul lor, în conceptul de dezvoltare durabilă, care stă la baza Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite și a celor 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD). În imaginea de ansamblu pentru 2017 a progreselor pe calea ODD în UE, Eurostat afirmă că, deși s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește îndeplinirea, la nivel global, a ODD în materie de mediu (ODD 7, „energie curată și la prețuri accesibile”, ODD 12, „consumul și producția responsabile”, ODD 15, „viața pe pământ” și ODD 11, „orașe și comunități durabile”), **progresele înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea ODD cu o componentă socială mai pronunțată au fost moderate** (ODD 4, „educație de calitate”, ODD 5, „egalitate de gen”, ODD 8, „muncă decentă și creștere economică”, ODD 1 „fără sărăcie”, ODD 2, „eradicarea foametei” și ODD 10, „reducerea inegalităților”).

2.5. Deși există un consens general cu privire la acceptarea **definiției durabilității sociale** ca fiind „capacitatea de a asigura condiții pentru bunăstarea umană (siguranța, sănătatea, educația, democrația, participarea, justiția) distribuite în mod echitabil pe clase și genuri”, trebuie remarcat faptul că acesta este un concept care poate varia, în funcție de contextele în care este utilizat. Durabilitatea socială trebuie să fie introdusă și aplicată în același mod ca și sustenabilitatea economică și durabilitatea mediului, cu obiectivul de a reduce inegalitățile.

2.6. În definirea politicilor macroeconomice din ultimii ani, durabilitatea socială a fost adesea și pe nedrept considerată a fi **opusă sustenabilității economice și financiare**. Printre exemple se numără reformele structurale promovate de instituțiile europene și puse în aplicare de guvernele naționale ca urmare a crizei financiare și a crizei economice ulterioare din 2007-2008. Nici instituțiile, nici partenerii sociali nu ar trebui să considere că competitivitatea este incompatibilă cu durabilitatea. De fapt, s-a demonstrat, de exemplu, că este probabil ca întreprinderile mai avansate în termeni de durabilitate să fie mai competitive la nivel internațional. În plus, Uniunea Europeană ar trebui să orienteze globalizarea spre realizarea dezvoltării durabile în beneficiul întreprinderilor și al lucrătorilor.

2.7. În ceea ce privește rolul întreprinderilor, **IMM-urilor** le revine un rol crucial în realizarea unei creșteri economice durabile și favorabile incluziunii, bazată, totodată, pe crearea de locuri de muncă decente și pe stimularea competitivității, și care ține seama și de durabilitatea socială.

2.8. **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă** și cele **17 obiective** ale sale reprezintă cadrul în care inovarea și dezvoltarea durabilă trebuie să devină compatibile, prin crearea de legături între inițiativele globale și cele naționale. Prin intermediul său se afirmă clar că **modelul actual de dezvoltare nu este durabil** din punct de vedere ecologic, social și economic, refuzându-se, astfel, ideea că durabilitatea este doar o problemă de mediu. Totodată, agenda oferă o **viziune integrată** a diferitelor dimensiuni ale dezvoltării. Punerea sa în aplicare necesită o implicare fermă a tuturor componentelor societății – instituții, societatea civilă organizată și mediul de cercetare și universitar – și, totodată, măsuri eficiente de evaluare.

2.9. CESE a reiterat în repetate rânduri necesitatea creării unei interdependențe virtuoză între politicile financiare și macroeconomice și drepturile sociale, subliniind nerespectarea acestor drepturi, care duce la disparități tot mai mari în cadrul Uniunii. În special, tema durabilității sociale ar trebui să aibă o legătură explicită cu dezbaterile actuală referitoare la propunerile privind **viitoarea arhitectură a uniunii economice și monetare (UEM) și cadrul financiar multianual (CFM)**. Pornind de la sistemele de monitorizare și de la indicatorii care există deja, ar trebui să se realizeze o evaluare a impactului din ce în ce mai precisă cu privire la măsurile instituite în domeniul social în ceea ce privește durabilitatea lor socială.

2.10. CESE consideră că instituțiile vor avea, totodată, sarcina de a evalua instrumentele deja existente și pe cele noi (cum ar fi tabloul de bord care însoțește Pilonul european) și eficacitatea lor, astfel încât să poată măsura cu o oarecare precizie impactul pe care politicile propuse în domeniul drepturilor sociale îl au asupra cetățenilor.

2.11. Pentru a depăși disparitățile regionale din UE, care, în unele cazuri, au fost agravate de efectele crizei economice, va fi necesar, printre altele, să se promoveze noi **strategii de utilizare a resurselor**, mai eficiente, în special prin mobilizarea fondurilor structurale și de investiții europene, care ar trebui să promoveze, în primul rând, **creșterea durabilă și crearea de locuri de muncă de calitate**. În avizul său pe tema „Impactul investițiilor sociale asupra ocupării forței de muncă și a bugetelor publice”⁽³⁾, CESE și-a exprimat deja opinia cu privire la un **program european de investiții și de relansare economică** în valoare de 2 % din PIB, precum și la acordarea unei atenții sporite investițiilor sociale. Trebuie direcționate noi resurse financiare către acest plan de investiții, pentru a completa fondurile structurale și de investiții europene existente.

3. Modelul social european: durabilitatea și îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă

3.1. CESE consideră că **modelul social european** este un patrimoniu unic al identității europene: acesta asigură tuturor, prin intermediul sistemelor de asistență socială existente, un nivel ridicat de protecție socială și drepturi care decurg din calitatea de cetățean. Prin urmare, Comitetul consideră că acest model nu ar trebui pus sub semnul îndoielii, ci, mai degrabă, consolidat. În acest context, este important ca politicile UE să vizeze **asigurarea unei îmbunătățiri constante a condițiilor de viață și de muncă** ale cetățenilor europeni în toate domeniile, astfel cum se prevede în tratatele adoptate încă de la înființarea Uniunii.

3.2. Actualul program de lucru al Comisiei Europene cuprinde inițiative precum pachetul privind echitatea socială și inițiativa pentru o impozitare echitabilă a economiei digitale, fiind stabilite, de asemenea, măsuri de reformare a UEM. CESE recomandă ca aceste propuneri să vizeze promovarea durabilității modelului social european⁽⁴⁾.

3.3. CESE consideră că este necesar să se stabilească un **echilibru adecvat între durabilitatea socială și sustenabilitatea economică** în definirea politicilor în domeniul pieței forței de muncă. În ultimul deceniu, au crescut disparitățile și inegalitățile dintre cetățenii europeni în ceea ce privește accesul la serviciile sociale și oportunitățile de a intra pe piața forței de muncă și au proliferat formele de muncă atipice (astfel cum demonstrează pe larg statisticile). Această situație a provocat un sentiment tot mai puternic de nesiguranță cu privire la posibilitățile de îmbunătățire a condițiilor generale de viață ale cetățenilor europeni. Această percepție a devenit mai puternică în special în rândul tinerilor și al femeilor, precum și în rândul tuturor categoriilor de populație cele mai expuse riscului. Din acest punct de vedere, CESE consideră că este esențial să se promoveze **integrarea migranților pe piața forței de muncă**, deoarece contribuția lor la sistemele de securitate socială este, în numeroase cazuri, esențială pentru stabilitatea sistemelor de securitate socială și a rețelelor de asigurări sociale.

3.4. CESE ia notă de preocuparea exprimată de **Parlamentul European** în Rezoluția sa din 19 ianuarie 2017 referitoare la un pilon european al drepturilor sociale în ceea ce privește necesitatea actualizării standardelor de muncă și sociale existente; în acest sens, Comitetul își va prezenta, în timp util, contribuția la pachetul privind echitatea socială, inclus în Programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2018. Comitetul subliniază, de asemenea, necesitatea unor condiții-cadru pe piețele forței de muncă de natură să sprijine parcursuri profesionale noi și mai variate și să îmbunătățească încadrarea în muncă și standardele aplicabile lucrătorilor în întreaga Europă, indiferent de condițiile lor contractuale, și, totodată, să promoveze o mai mare convergență către condiții mai bune de muncă și de trai; acestea ar contribui, de asemenea, la depășirea disparităților regionale. CESE sprijină recomandarea Parlamentului European potrivit căreia Comisia și partenerii sociali ar trebui să colaboreze pentru a prezenta o propunere de **directivă-cadru** privind condițiile de muncă decente în toate formele de ocupare a forței de muncă, extinzând standardele minime existente la noile tipuri de relații de muncă.

⁽³⁾ JO C 226, 16.7.2014, p. 21

⁽⁴⁾ JO C 51, 17.2.2011, p. 20

3.5. CESE a examinat, în numeroase avize, fenomenul **digitalizării** și impactul său asupra **organizării muncii și ocupării forței de muncă** ⁽⁵⁾. Totuși, nu ar trebui să ne limităm la a considera digitalizarea doar în contextul ocupării forței de muncă și al pieței forței de muncă. Creșterea gradului de utilizare a instrumentelor digitale a dus la schimbări majore în viața noastră de zi cu zi – în ceea ce privește aspectele personale și sociale și chiar și în ceea ce privește raportul cu politica, voluntariatul și societatea civilă. UE ar trebui să promoveze acțiuni în ceea ce privește educația încă din copilărie și învățarea pe tot parcursul vieții, în special în privința competențelor digitale, pentru a aborda problema neconcordanței de competențe. Sistemele de învățământ – inclusiv învățământul superior, formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții – trebuie să depună eforturi pentru obținerea excelenței, permițând astfel ocuparea unei poziții de lider în domeniul cercetării, inovării și competitivității ideilor, bunurilor și serviciilor europene.

3.6. Într-o serie de avize, CESE a accentuat că este necesar să se țină seama în mod special de nevoile **grupurilor expuse riscului de vulnerabilitate socială**. Trebuie asigurate sisteme de protecție socială favorabile incluziunii, care să acorde o atenție deosebită nevoilor persoanelor vulnerabile și familiilor acestora, pentru a garanta condiții de viață decente și a oferi și a menține locuri de muncă adaptate nevoilor individuale.

3.7. **Persoanele cu handicap** ocupă locul central în Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și în Strategia europeană pentru persoanele cu handicap. CESE recomandă să se depună eforturi pentru a se înregistra progrese semnificative în toate cele opt domenii prioritare de acțiune, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite de Convenția ONU: accesibilitatea, participarea, egalitatea, ocuparea forței de muncă, educația și formarea, protecția socială, sănătatea și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap la nivel internațional. Dat fiind că digitalizarea este prezentă în toate sferile vieții, CESE solicită să se acorde o atenție deosebită persoanelor cu handicap, care reprezintă unul dintre grupurile sociale cele mai afectate de transformarea digitală. Uniunea Europeană ar trebui să valorifice numeroasele oportunități existente pentru persoanele cu handicap pentru a promova capacitatea acestora de inserție profesională și accesul lor la locuri de muncă decente, ceea ce le-ar permite să contribuie la sistemele de securitate socială. Prin urmare, CESE recomandă crearea condițiilor prealabile pentru utilizarea mai activă a instrumentelor pentru formarea pe tot parcursul vieții și recalificarea persoanelor cu handicap în noile profesii din domeniul digital.

3.8. CESE consideră că este deosebit de important ca chestiunea durabilității sociale să fie inclusă în politicile europene privind **generațiile mai tinere și viitorul modelului social european**. Creșterea nivelului de scepticism față de instituții în rândul generațiilor mai tinere (cel mai îngrijorător indiciu fiind absenteismul foarte ridicat la alegeri), societatea civilă organizată, partidele politice și sindicate, și aderarea la mișcări eurosceptice și de extremă dreaptă pot fi combătute doar dacă Uniunea Europeană acordă o mai mare atenție viitorului modelului social european și durabilității acestuia. CESE recomandă instituțiilor europene și guvernelor naționale să pună în aplicare orice inițiativă menită să conducă la creșterea cantitativă și calitativă a locurilor de muncă pentru tineri, să sprijine mobilitatea în rândul tinerilor, să asigure perspective decente în materie de securitate socială și să promoveze educația și formarea pe tot parcursul vieții, la toate nivelurile. Inițiative precum Erasmus+, Garanția pentru tineret și toate celelalte măsuri prevăzute în cadrul Inițiativei privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (*Youth Employment Initiative*) trebuie să fie finanțate și puse în aplicare în mod adecvat.

3.9. CESE consideră că este esențial să se asigure **durabilitatea socială a veniturilor**, în special în rândul pensionarilor. Este esențial ca sistemele de asigurări sociale ⁽⁶⁾ să garanteze condiții de viață decente și să prevină situațiile în care unele persoane ajung sub pragul sărăciei. În numeroase avize, CESE și-a exprimat punctul de vedere cu privire la necesitatea ca sistemele de pensie să se bazeze pe **solidaritatea dintre generații**. Cu toate că CESE respectă diversitatea sistemelor naționale, una dintre preocupările sale majore constă în creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă – factor care contribuie la asigurarea unor resurse adecvate pentru sistemele de protecție socială. Persoanele care lucrează în cadrul oricărui tip de acord contractual, inclusiv al așa-numitelor noi forme de muncă legate de digitalizare, ar trebui să aibă acces la sistemele de protecție socială și să contribuie la ele ⁽⁷⁾.

3.10. În inițiativele sale recente din domeniul ocupării forței de muncă, Comisia Europeană a pus un accent deosebit pe tema **tranzițiilor**. Una dintre cele mai îngrijorătoare tendințe înregistrate în ultimii ani a fost creșterea intervalului de timp dintre finalizarea studiilor și obținerea primului loc de muncă de către tineri, mai ales dacă se ia în considerare primul loc de muncă stabil. În plus, chiar și în cazul șomerilor pe termen lung și al celor care sunt aproape de vârsta de pensionare, situația s-a deteriorat. CESE salută inițiativele precum Garanția pentru tineret (*Youth Guarantee*), parcursul de actualizare a competențelor (*Upskilling Pathways*) și promovarea uceniciei ca modalitate principală de a avea acces la un loc de muncă prin intermediul Alianței europene pentru ucenicii, precum și strategiile menite să abordeze problema șomajului de lungă durată. Prin urmare, CESE invită instituțiile europene și instituțiile naționale să asigure resursele adecvate pentru a facilita și

⁽⁵⁾ SOC/570 (a se vedea pagina 8 din prezentul Jurnal Oficial); JO C 129, 11.4.2018, p. 7; JO C 434, 15.12.2017, p. 36; JO C 434, 15.12.2017, p. 30; JO C 173, 31.5.2017, p. 45; JO C 303, 19.8.2016, p. 54; JO C 13, 15.1.2016, p. 161; JO C 128, 18.5.2010, p. 74

⁽⁶⁾ JO C 13, 15.1.2016, p. 40

⁽⁷⁾ JO C 129, 11.4.2018, p. 7; JO C 84, 17.3.2011, p. 38; JO C 120, 16.5.2008, p. 66

a accelera tranzițiile și formarea necesară în scopul **garantării continuității veniturilor**, în mod corespunzător, în special pentru categoriile cele mai defavorizate și pentru cele care întâmpină dificultăți în a se recalifica, sporind astfel posibilitățile lor de a fi încadrate în muncă. De asemenea, CESE recomandă crearea condițiilor adecvate pentru asigurarea competitivității întreprinderilor, cu garantarea, totodată, a unei tranziții fără sincope de la un loc de muncă la altul, prin intermediul unor sisteme de dispozitive de siguranță în materie de protecție socială și al altor măsuri de flexibilitate externă, care să ia în considerare nevoile lucrătorilor și ale întreprinderilor.

3.11. CESE consideră că unul dintre fundamentele durabilității sociale este **egalitatea deplină dintre femei și bărbați**, dar, în același timp, constată că, astfel cum demonstrează datele Eurostat și numeroși alți indicatori disponibili, inegalitățile din acest domeniu sunt inacceptabile și constituie nu numai o încălcare a principiilor egalității de tratament prevăzute de tratate, ci și un obstacol serios în calea dezvoltării economice a Uniunii. Prin urmare, CESE salută măsurile adoptate recent în acest domeniu, începând cu pachetul de acțiuni al Comisiei privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată, și recomandă partenerilor sociali să dezvolte un sistem de negociere colectivă favorabil incluziunii la toate nivelurile și să aibă în vedere adoptarea de noi măsuri (inclusiv în cadrul următorului program de lucru al partenerilor sociali europeni), pentru a elimina diferența de remunerare dintre femei și bărbați, pentru a proteja maternitatea în mod ferm și cu instrumente adecvate și pentru a crea condiții de egalitate efectivă între femei și bărbați pe piața forței de muncă. De asemenea, CESE recomandă instituțiilor de la toate nivelurile, partenerilor sociali și societății civile organizate să elaboreze în mod coordonat acțiuni menite să asigure **egalitatea de tratament între bărbați și femei** în toate domeniile societății.

3.12. Numeroase studii și proiecte de cercetare analizează **noile riscuri sociale** legate de impactul globalizării și al digitalizării pieței forței de muncă. CESE împărtășește preocupările legate de fragmentarea tot mai accentuată a muncii, robotizare și digitalizare, dar, în același timp, consideră că, dacă sunt bine gestionate, aceste procese reprezintă o șansă pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă, pentru a face mai puțin împovărătoare anumite sarcini grele și pentru a simplifica sarcinile deosebit de complexe.

3.13. **Protecția consumatorilor** joacă, totodată, un rol important în domeniul durabilității sociale, dat fiind că rolul consumatorilor face, de asemenea, obiectul unor modificări ca urmare a digitalizării. Politicile europene în acest context ar trebui să fie mereu actualizate și să ofere instrumentele pentru soluționarea eficace a problemelor legate de consumatori și ar trebui să acorde o atenție specială modificărilor datorate digitalizării în sectoare precum transportul, energia și serviciile financiare.

3.14. **Noile inegalități** și riscuri sociale din era digitală ar putea fi cauzate, în parte, de fenomenul **excluziunii digitale**, cu alte cuvinte, de măsura în care unele categorii de cetățeni dețin competențele și cunoștințele digitale de bază, necesare pentru a avea acces la informații și servicii, uneori esențiale. CESE consideră că durabilitatea socială se bazează, totodată, pe oportunități echitabile și eficace de formare pe tot parcursul vieții, încă din copilărie. Aceasta reprezintă o condiție esențială îndeosebi pentru persoanele cu handicap, în special în noile profesii din sectorul digital. Această formare ar trebui să ia în considerare potențiala excludere a unor categorii largi de populație (în special persoanele în vârstă, persoanele care trăiesc în regiuni periferice și care se află sub pragul sărăciei, migranții, persoanele necalificate etc.), care rezultă din fenomenul excluziunii digitale. În era digitală, este esențial să se asigure acces la internet și să se ofere formare în materie de competențe digitale pentru toți cei care sunt expuși riscului de șomaj, acordându-li-se posibilitatea de a-și exercita drepturile și de a avea acces la serviciile sociale, îndeosebi la cele de bază. Comitetul recomandă partenerilor sociali și instituțiilor ca, în colaborare cu societatea civilă organizată, să adopte la timp măsuri în acest sens.

Bruxelles, 15 martie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

Anexă

Amendamentele următoare depuse la punctele 1.3 și 3.4, care au întrunit cel puțin o pătrime din voturile exprimate, au fost respinse în cursul dezbaterilor:

Punctul 1.3:**Se modifică după cum urmează:**

- 1.3. CESE ia notă de preocuparea exprimată de Parlamentul European în Rezoluția sa din 19 ianuarie 2017 referitoare la un pilon european al drepturilor sociale în ceea ce privește necesitatea actualizării standardelor de muncă și sociale existente; în acest sens, Comitetul își va prezenta, în timp util, contribuția la pachetul privind echitatea socială, inclus în Programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2018. Comitetul subliniază, de asemenea, necesitatea unor condiții-cadru pe piețele forței de muncă de natură să sprijine parcursuri profesionale noi și mai variate și să îmbunătățească încadrarea în muncă și standardele aplicabile lucrătorilor în întreaga Europă, indiferent de condițiile lor contractuale, și, totodată, să promoveze o mai mare convergență către condiții mai bune de muncă și de trai; acestea ar contribui, de asemenea, la depășirea disparităților regionale. CESE va adopta un aviz privind propunerea de directivă-cadru privind condițiile de muncă decente în Uniunea Europeană.

Expunere de motive

Motivele vor fi prezentate oral.

Rezultatul votului

Voturi pentru 72

Voturi împotriva 121

Abțineri 9

Punctul 3.4**Se modifică după cum urmează:**

- 3.4. CESE ia notă de preocuparea exprimată de **Parlamentul European** în Rezoluția sa din 19 ianuarie 2017 referitoare la un pilon european al drepturilor sociale în ceea ce privește necesitatea actualizării standardelor de muncă și sociale existente; în acest sens, Comitetul își va prezenta, în timp util, contribuția la pachetul privind echitatea socială, inclus în Programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2018. Comitetul subliniază, de asemenea, necesitatea unor condiții-cadru pe piețele forței de muncă de natură să sprijine parcursuri profesionale noi și mai variate și să îmbunătățească încadrarea în muncă și standardele aplicabile lucrătorilor în întreaga Europă, indiferent de condițiile lor contractuale, și, totodată, să promoveze o mai mare convergență către condiții mai bune de muncă și de trai; acestea ar contribui, de asemenea, la depășirea disparităților regionale. CESE va adopta un aviz privind propunerea de **directivă-cadru** privind condițiile de muncă decente în Uniunea Europeană.

Expunere de motive

Motivele vor fi prezentate oral.

Rezultatul votului

Voturi pentru 72

Voturi împotriva 121

Abțineri 9
